

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΑΙ Τ.Ε.Ι. ΚΡΗΤΗΣ
ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ - ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΟΛΙΤΗΣ

Ακαδημαϊκό Έτος 2010-2011

**Θεματική: «Παιδεία του Πολίτη, Περιβάλλον και
Επαναπροσδιορισμός της Ανάπτυξης»**

(Πανεπιστήμιο: Τρεις διδακτικές και πέντε πιστωτικές μονάδες ECTS)

Κωδικός Μαθήματος ΕΠ03 (για τα Τμήματα του Πανεπιστημίου Κρήτης)

**Κωδικός Μαθήματος ΤΑΠ000 (για το Τμήμα Μουσικής Τεχνολογίας και Ακουστικής
του Τ.Ε.Ι. Κρήτης)**

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 31 ΜΑΡΤΙΟΥ 2011

Στο πλαίσιο του διεπιστημονικού διατμηματικού μαθήματος ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΟΛΙΤΗΣ (3 Δ. Μ. και 5 ECTS), το οποίο διδάσκεται το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 στο Πανεπιστήμιο μας με τη θεματική ενότητα «ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ» για τις προπτυχιακές φοιτήτριες και τους προπτυχιακούς φοιτητές θα πραγματοποιηθεί μάθημα από την

Μαρία Κούση

Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας της Ανάπτυξης και του Περιβάλλοντος
Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

με θέμα

**«Ο Επιστήμων Πολίτης σε Δράση για την Υγεία και το Περιβάλλον:
Προς μία συμμετοχική Βιώσιμη Ανάπτυξη ή
έναν Οικολογικό Εκσυγχρονισμό;»**

**την Πέμπτη 31 Μαρτίου 2011 στις 18.00
στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης (Πινακοθήκη Κανακάκη), Χειμάρας 5, Ρέθυμνο**

Περίληψη

Στην παρουσίαση επισημαίνεται η συμβολή του επιστήμονα πολίτη στη διακυβέρνηση της επιστήμης του 21ου αιώνα, όπως προκύπτει από τις μελέτες των σύγχρονων μορφών

συμμετοχής και συλλογικής δράσης φορέων της κοινωνίας των πολιτών για ζητήματα υγείας και περιβάλλοντος. Υποστηρίζεται ότι κλασσικά μοντέλα νεωτερικότητας (όπως η πολιτική εκπροσώπηση), καθώς και τεχνοκρατικά μοντέλα διακυβέρνησης (π.χ. επιτροπές ειδικών), δεν δύναται να αντιμετωπίσουν από μόνα τους τις νέες προκλήσεις των πολιτικών ζωής, διότι η αναφορά σε επιστημονικά δεδομένα από μόνη της, δεν προσφέρει πλέον μια ισχυρή βάση κανονιστικής ρύθμισης στους τομείς των πολιτικών ζωής (Gottweis et al 2008, υπο-έκδοση).

Στην παρουσίαση θα αναδειχθούν αφενός συμπεράσματα από πολιτικούς επιστήμονες και κοινωνιολόγους ειδικούς στη μελέτη των κοινωνικών κινημάτων και αφετέρου η σχέση τους με τη βιώσιμη ανάπτυξη και τον οικολογικό εκσυγχρονισμό. Η δράση και η δημόσια συμμετοχή ενεργών πολιτών με πολιτικές διεκδικήσεις για την υγεία και το περιβάλλον συχνά πραγματοποιούνται με αναφορά στην επιστήμη.

Σύντομο Βιογραφικό Σημείωμα

Η **Μαρία Κούση** είναι Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας της Ανάπτυξης και του Περιβάλλοντος στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης. Σπούδασε Κοινωνιολογία και Ιστορία στο Πανεπιστήμιο La Salle (Η.Π.Α). Το 1984 έλαβε το διδακτορικό της δίπλωμα από το Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου του Michigan (Ann Arbor), με υποτροφία του Social Science Research Council. Από το 1987 μέχρι σήμερα είναι μέλος ΔΕΠ του τμήματος κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης. Διατελεί ως εκλεγμένο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Ερευνών (RC) «Περιβάλλον και Κοινωνία» της Διεθνούς Κοινωνιολογικής Εταιρείας (2006-10), Ιδρυματικός Εκπρόσωπος στο European Consortium for Political Research (από το 1998) και Αναπληρώτρια Διευθύντρια του διατμηματικού μεταπτυχιακού προγράμματος «Βιοηθική» (2010-2012). Με ενδιαφέροντα σε ζητήματα περιβαλλοντικής πολιτικής, κοινωνικών κινημάτων, βιοηθικής, βιώσιμης ανάπτυξης και κοινωνικής αλλαγής, έχει δημοσιεύσει άρθρα σε περιοδικά όπως το Mobilization, Environmental Politics, Annals of Tourism Research, Humanity and Society, και το Sociologia Ruralis. Στις δημοσιεύσεις της συμπεριλαμβάνονται επίσης κι οι εξής τόμοι: Οικονομικές και Πολιτικές Συγκρούσεις σε Συγκριτική Προοπτική (Επίκεντρο & Paradigm, 2008 & 2005, με τον Charles Tilly, μετάφραση), το δίτομο ειδικό τεύχος του American Behavioral Scientist, Mediterranean Political Processes: 1400-2006 (2008 με τους Charles Tilly και Roberto Franzosi), Environmental Politics in Southern Europe: Actors, Institutions, and Discourses in a Europeanizing Society (Kluwer 2001, με τον Klaus Eder), και The Politics of Sustainable Development: Theory, Policy and Practice Within the EU (Routledge, 1997, με τους Baker, Richardson και Young).

Θέματα για εκπόνηση εργασιών

1. Κινήματα για την Υγεία και Συμμετοχική Διακυβέρνηση
2. Περιβαλλοντικά Κινήματα και Βιώσιμη Ανάπτυξη

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Gottweis, et al (υπο-έκδοση) «Συμμετοχική Διακυβέρνηση και Θεσμική Καινοτομία: Συμπεράσματα και Συστάσεις για τη Διακυβέρνηση της Ζωής» στο Χ. Λούης και Σ. Τσινόρεμα (επιμ.) *Βιοηθική: Αρχές, Μέθοδοι και Ζητήματα*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Hess, J. D. (2004) Medical Modernization, scientific research fields and the epistemic politics of health social movements, *Sociology of Illness and Health*, 26(6): 679-874.

Jasanoff, S. (2003) Technologies of Humility: Citizen Participation in Governing Science, *Miverva*, 41: 223-244.

McCormick, S., P. Brown and S. Zavestoski (2003) The Personal Is Scientific, the Scientific Is Political: The Public Paradigm of the Environmental Breast Cancer Movement, *Sociological Forum*, 18(4): 545-576.

Loh, P. and J. Sugerman-Brozan (2002) Environmental Justice Organizing for Environmental Health: Case Study on Asthma and Diesel Exhaust in Roxbury, Massachusetts, *ANNALS, AAPSS*, 584, Nov.

Οικονόμου, Χ. (2008) Υγεία και κοινωνικά κινήματα: Η αμφισβήτηση της ορθόδοξης ιατρικής, *Κοινωνική Συνοχή και Ανάπτυξη*, 3(1): 55-66.

Parthasarathy, S. (2004) Regulating Risk: Defining Genetic Privacy in the United States and Britain, *Science, Technology, & Human Values*, 29(3): 332-352

Θέμα 2

Buttel, F. H. (2005) The Environmental and Post-Environmental Politics of Genetically Modified Crops and Foods, *Environmental Politics*, 14(3): 309-323.

Jamison, A. (2006) Social movements and science: Cultural appropriations of cognitive praxis, *Science as Culture*, 15(1): 45-59.

Kousis, Maria (2010) “New Challenges for 21st century Environmental Movements: Agricultural Biotechnology and Nanotechnology”, In Michael R., Redclift and Graham Woodgate (eds) *The International Handbook of Environmental Sociology* (2nd edition), Cheltenham: Edward Elgar.

Κούση, Μ. και Ι. Βολακάκης (2010) Περιβάλλον, Γεωργία και Κινητοποιήσεις στην Ελλάδα: η μεταπολεμική περίοδος, στο Χλόη Βλασσοπούλου και Γεωργία Λιαράκου (επιμ.) *Περιβαλλοντική ιστορία: μελέτες για την αρχαία και τη σύγχρονη Ελλάδα*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Pellow, D. N. (2002). *Garbage Wars: The Struggle for Environmental Justice In Chicago*. Cambridge, MA: MIT Press.

Langhelle, O. (2000) Why Ecological Modernization and Sustainable Development Should Not Be Conflated, *Journal of Environmental Policy & Planning*, 2: 303–322.

